Pudderkvasttræ

Calliandra haematocephala

Kort fortalt

- *Calliandra haematocephala* – ærtefamilien (Fabaceae).
- Hjemmehørende i Bolivia ved foden af Andesbjergene; dyrkes i dag i hele troperne.
- Stedsegrøn busk eller lille træ med fine, dobbeltfinnede blade; de nye blade er kobberfarvede.
- Røde, kugleformede blomster af lange støvdragere – flest fra efterår til forår.
- Lyst inde hele året, om sommeren gerne ude; om vinteren ved ca. 12–15 °C eller i en meget lys stue.
- Taber let bladene i tør luft – overbrus jævnligt, og stil den ikke over en radiator.
- Frøene har en hård skal, der rues let; de spirer ved 20–25 °C efter 10–14 dage.

Det kan du se frem til

Med frøene af pudderkvasttræ har du grundlaget for en tropisk bonsai, som du selv former fra den første spire. Når skallen er ruet, spirer frøene efter 10–14 dage, nogle senere; ikke alle frø spirer. Den unge plante vokser villigt og tåler beskæring, så formningen kan begynde de første år. De røde pudderkvaste kommer, når planten er blevet ældre og står lyst.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Pudderkvasttræet (*Calliandra haematocephala*) er en stedsegrøn busk eller et lille træ fra ærtefamilien. Slægten Calliandra har mange arter i det tropiske og subtropiske Amerika, men netop denne art er kun hjemmehørende i Bolivia, hvor den vokser i sæsontørre skove og savanner ved foden af Andesbjergene. Som prydplante dyrkes den i dag i hele troperne. Den bliver 2–6 m høj. Bladene er dobbeltfinnede med ét par finner, der hver bærer 5–10 par aflange småblade, og de nye blade er kobberfarvede. Blomsterne sidder i kugler på 5–7 cm og består næsten kun af lange, røde støvdragere – deraf navnet pudderkvast og slægtsnavnet Calliandra, der på græsk betyder „smukke støvdragere". De kommer især fra efterår til forår, når dagene er korte. Frøene sidder i flade bælge, der springer op, når de er modne.

Formering

Frøene kan sås inde hele året. De er flade og har en hård skal: Ru skallen let med fint sandpapir, og læg frøene i lunkent vand natten over; frø, der ikke er svulmet op, rues igen. Strø de opsvulmede frø på fugtig såjord eller kokos-såmuld, og dæk dem kun med et tyndt lag. Ved ca. 20–25 °C spirer de første frø efter 10–14 dage; nogle er op til to måneder om det. Hold dyrkningsmediet jævnt fugtigt, men ikke vådt; ikke alle frø spirer. Når kimplanterne har fået de første rigtige blade, prikles de ud i enkelte potter med priklejord.

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

Placering og lys

Pudderkvasttræet vil stå lyst til fuldt solrigt. Fra slutningen af maj, når nætterne ikke længere er kolde, kan det stå ude et lyst sted i læ. Her skal det skærmes for den stærkeste middagssol midt på sommeren og helst stå under tag i perioder med kraftig regn – især blomsterne tager skade af regn. Inde skal det stå ved et syd- eller vestvindue. Blomsterknopperne dannes, når dagene bliver kortere; i et rum, hvor der er tændt lys til sent om aftenen, kan der derfor komme færre blomster.

Vanding og næringsstoffer

Hold dyrkningsmediet jævnt fugtigt om sommeren, men undgå stående vand. Om vinteren vandes mindre, især hvis træet står køligt. I tør luft taber pudderkvasttræet let bladene – overbrus derfor bladene jævnligt med rent regnvand i stuetemperatur (eller andet kalkfattigt vand). Fra april til september gives flydende bonsai-næring hver 3. uge.

Dyrkningsmedie

Dyrkningsmediet skal være veldrænet. Færdig bonsai-jord er et godt grundlag. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Unge planter omplantes hvert 1.–2. år om foråret, ældre hvert 2.–3. år.

Beskæring

Lad et nyt skud danne 5–6 blade, og skær det derefter tilbage til 1–2 blade; så forgrener planten sig tættere. Større grene beskæres fra maj til midsommer. Efter midsommer beskæres kun let – ellers går det ud over blomstringen i efteråret og vinteren. Unge grene kan formes med tråd; tråden fjernes i tide.

Vinteropbevaring

Pudderkvasttræet tåler ikke frost og skal ind, før nattetemperaturen falder under ca. 12 °C. Om vinteren står det bedst lyst ved ca. 12–15 °C, men det kan også stå i almindelig stuetemperatur, hvis det står meget lyst, fx ved et sydvindue. Koldere end ca. 10 °C bør det ikke stå. Undgå træk og pladser over en radiator – tør, varm luft giver bladfald. Vand mindre end om sommeren, så dyrkningsmediet ikke tørrer helt ud, og giv ingen næring. Fra slutningen af maj kan det igen stå ude.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, er min færdigblandede bonsai-jord et godt grundlag. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.